

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 171/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obce Malá Lodina, Malá Lodina 98, zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Treščákom ml., Thurzova 6, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 160/2017 z 10. januára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obce Malá Lodina o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. marca 2018 doručená sťažnosť obce Malá Lodina, Malá Lodina 98 (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 160/2017 z 10. januára 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola v procesnom postavení žalovanej účastníkom konania v právnej veci o určenie neplatnosti výpovede z nájmu vedenej na Okresnom súde Košice-okolie pod sp. zn. 14 C 151/2012. Okresný súd v označenej veci rozhodol rozsudkom zo 14. mája 2015 tak, že určil, že výpoveď sťažovateľky z 20. januára 2012 je neplatná. Na základe podaného odvolania sťažovateľky rozhodoval Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“), ktorý svojím rozsudkom sp. zn. 6 Co 348/2015 z 31. januára 2017 rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil. Sťažovateľka nespokojná s výsledkom odvolacieho konania podala dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho ako procesne neprípustné odmietol. Svoje dovolanie založila na dôvode prípustnosti podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), teda na tvrdení, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konkrétne tým, že neexistoval naliehavý právny záujem na určení neplatnosti výpovede, keďže v priebehu konania na súde prvej inštancie dala žalobkyni ďalšiu výpoveď z nájmu.

3. Sťažovateľka v sťažnosti sa nestotožňuje s právnym názorom dovolacieho súdu, predostiera vlastné právne posúdenie veci a je toho názoru, že najvyšší súd zasiahol do jej označených práv tým, že nevzhladol ňou namietanú vadu odvolacieho konania spočívajúcu v tom, že krajský súd údajne nepreskúmal riadne rozhodnutie súdu prvej inštancie a na odvolacie námietky neprihliadol a ich pravdivosť zo spisového materiálu nepreveril. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na to, že žalobkyňa na pojednávaní predložila výpoveď (druhú v poradí, pozn.), z čoho vyvodzovala neexistenciu naliehavého právneho záujmu.

4. Sťažovateľka na základe uvedenej argumentácie v sťažnosti žiadala, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie v náleze vyslovil porušenie jej označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal náhradu trov konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

7. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

8. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľka domáha. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označila za porušovateľa svojich práv. Preto ústavný súd námietky vo vzťahu meritórnemu rozhodnutiu okresného a krajského súdu považoval len za súčasť ich právnej argumentácie.

12. Podstatou sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľky s napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, ktorým najvyšší súd dovolanie odmietol. Sťažovateľka v ňom vidí porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Ústavný súd v úvode považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

14. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak

z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

15. Sťažovateľka odôvodňovala porušenie svojich označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu jeho arbitrárnosťou, pretože podľa jej názoru odôvodnenie napadnutého uznesenia je nedostatočné, vecne nesprávne a tým aj ústavne neudržateľné.

16. Ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že dôvodom odmietnutia dovolania bola skutočnosť, že najvyšší súd sa nestotožnil s názorom sťažovateľky týkajúcim sa prípustnosti jej dovolania z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, čo aj primeraným spôsobom odôvodnil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

„8. Dovolateľka tvrdí, že rozhodnutia súdov vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci v otázke posúdenia naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení, keď neprihliadli na skutočnosť, že v už čase rozhodovania súdom prvej inštancie došlo k platnému zániku nájomného vzťahu medzi účastníkmi konania na základe výpovede z 5. apríla 2013.

9. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

10. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

10.1. *Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.*

10.2. *Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť uskutočňovať procesné oprávnenia niektorou zo strán civilného sporového konania.*

11. *Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP. “*

17. *Vzhľadom na to, že sťažovateľka označený dôvod prípustnosti svojho dovolania videla v nesprávnom právnom posúdení veci, najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia po preskúmaní veci konštatoval nemožnosť vyvodit' prípustnosť dovolania z dôvodu označeného sťažovateľkou, preto dovolanie odmietol.*

18. *Ústavný súd opakovane judikoval, že pokiaľ preskúmanie postupu alebo rozhodnutia orgánu štátu v rámci predbežného prerokovania nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05), je možné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.*

19. *Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že ho možno považovať za ústavne akceptovateľné. Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu nemožno považovať za arbitrárne ani za svojvoľné alebo za nepreskúmateľné. Toto odôvodnenie poskytuje dostatočný základ pre jeho výrok. Úvahy najvyššieho súdu sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce z namietanej vady uvedenej v dovolaní a relevantných noriem procesného práva, ktorých účel a význam nepopierajú. Ústavný súd tiež nezistil, že by relevancia*

námietok sťažovateľky smerujúcich proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu z hľadiska posúdenia možného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru umožnila dospieť k záveru, ktorý by odôvodňoval vyslovenie porušenia uvedených práv. Z uvedeného dôvodu sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

20. Nad rámec už uvedených dôvodov ústavný súd dodáva, že sťažovateľka sama stanovila rozsah a predmet svojej sťažnosti, pričom za porušovateľa svojich práv v petite svojej sťažnosti označila len najvyšší súd. Konkrétne svojou sťažnosťou napádala len napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako výsledok dovolacieho konania. Rozsah prieskumu v rámci dovolacieho konania je však striktné limitovaný a viazaný na existenciu označených dôvodov zakladajúcich prípustnosť dovolania. Pokiaľ označený dôvod prípustnosti dovolania neexistuje, čo v konkrétnom prípade konštatoval aj najvyšší súd, nemožno dovolaciemu súdu vyčítať to a vidieť v tom porušenie základných práv alebo slobôd, že najvyšší súd sa meritórne nezaoberal nesprávnym právnym posúdením veci, ktorý ako samostatný dôvod prípustnosti dovolania označený nebol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2018